

**«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ
жанындағы медицина колледжі**

Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы

СИЛЛАБУС

Пән коды: ЖБП 03

Пәні: «Қазақ тілі мен әдебиеті»

Мамандығы: 09120100 «Емдеу ісі»

Біліктілігі: 4S09120101 «Фельдшер»

Мамандығы: 09130100 «Мейіргер ісі»

Біліктілігі: 4S09130103 «Жалпы практикадағы мейіргер»

Мамандығы: 09110100 «Стоматология»

Біліктілігі: 4S09110102 «Дантист»

Мамандығы: 09110200 «Ортопедиялық Стоматология»

Біліктілігі: 4S09110201 «Тіс техникі»

Курс:1

Семестр:1,2

Бақылау түрі: емтихан

Барлық сағат/кредит көлемі: 120/5

Студенттің өзіндік жұмысы: 24

Студенттің педагогпен өзіндік жұмысы:12

Теориялық: 84

ОНТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 2 беті

«Қазақ тілі мен әдебиеті» пәні бойынша силлабус жұмыс оқу бағдарламасы негізінде құрастырылды.

«Жалпы білім беретін пәндер» кафедрасының мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 1 «27» 08 2025 ж.

Кафедра менгерушісі: А.Т. Сатаев

«Жалпы білім беретін пәндер» Пәндік циклдік комиссия мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 1 «27» 08 2025 ж.

Төрайымы: Г.Т. Анапияева

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы медицина колледжінің Әдістемелік Кеңесінде қаралды және бекітілді.

Хаттама № 1 «27» 08 2025 ж.

Төрайымы: Г.О.Мамбеталиева

ОНТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 3 беті

Оқытушылар туралы мәліметтер:

№	Аты-жөні	Дәрежесі және лауазымы	Жүргізетін пәні	Эл.мекен-жайы/ тел.
1	Кенжебек А.Е.	оқытушы	Қазақ тілі мен әдебиеті	+7 700 683 7335 kenzhebek.a@internet.ru
2	Сарымсакова Ж.С.	оқытушы	Қазақ тілі мен әдебиеті	+7 777 252 6867 Janar-Saparbek@mail.ru
3	Исабекова А.А.	Пед.ғылым магистрі	Қазақ тілі мен әдебиеті	+7 702 721 0044 asem.0.1@mail.ru

1.1.Кіріспе

Пәнге кіріспе. Қазақ тілі мен әдебиет пәні – ұлттық тіл мен әдеби мұраны меңгерту арқылы білім алушылардың тілдік, коммуникативтік және рухани-мәдени құзыретін дамытуға бағытталған. Пән білім алушының сөздік қорын байытып, көркем шығармалар арқылы танымын кеңейтеді, ұлттық құндылықтарды дәріптейді және сын тұрғысынан ойлау дағдыларын қалыптастырады.

Білім алушыларға қойылатын талаптар:

- себепсіз сабақтарды жібермеу;
- сырт келбеті жинақы, ұқыпты;
- жоғарғы оқу орнында бекітілген жалпыға міндетті форманы сақтау;
- тәжірибелік сабақтарда белсенділік көрсету;
- сабақтарға дайындықпен келу;
- БӨЖ тапсырмаларын кесте бойынша кезінде тапсырып, қорғай білу;
- сабақтарға кешікпеу;
- сабақ кезінде әдептілік атмосфера сақтау;
- кафедра мүлкін ұқыпты пайдалану;

Себепсіз жіберілген сабақтар өтелмейді. Әртүрлі себептермен (денсаулыққа байланысты, жанұя жағдайы, басқа да себептермен) жіберілген жағдайда, анықтама құжаттарының негізінде деканаттың рұқсатымен өтеледі. Өтем сабаққа берілген рұқсат парағы 30 күн жарамды.

Білім алушы аралық бақылауға себепсіз келмеген жағдайда пәннің емтиханына жіберілмейді. Білім алушы ағымдық, аралық бақылаулардан 50% дан төмен алған жағдайда пәннің емтиханына жіберілмейді.

1.2. Пән мақсаты:

"Қазақ тілі мен әдебиеті" пәнінің оқу мақсаты – қазақ тілі мен әдебиетін кіріктіріп оқыту негізінде білім алушылардың тілдік дағдыларын жетілдіру, тіл нормаларын сақтап, еркін сөйлеу және сауатты жазу дағдыларын дамыту, мемлекеттік тілге құрметпен қарауын қалыптастыру.

1.3. Пән міндеттері:

1. Білім алушының мемлекеттік тілге деген құрмет сезімін қазақ халқының мәдениетімен танысу арқылы тәрбиелеу;
2. Адамзаттық ойдағыдай кірігу үшін қазақ тілін мемлекеттік тіл ретінде оқыту;
3. Қазақ тілі мен әдебиеті пәніне құндылық ретінде қарауды қалыптастыру;
4. Коммуникативтік оқыту негізінде барлық сөйлеу әрекетінің түрлерін әлеуметтік ортада қолдану дағдыларын дамыту;

ОНТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 4 беті

- 5.Қазақ әдебиетінің стилистикалық және жанрлық ерекшеліктерін тану негізіндешығармашылық тұрғыда жұмыс істеу, сын тұрғысынан ойлаудағыларын дамыту;
- 6.Көпмәдени ортада лингвистикалық қажеттілікті іске асыруға дайын жеке тұлғаны тәрбиелеу;
- 7.Білім деңгейі жоғары, ой-өрісі дамыған тұлғаны қалыптастыру.

1.4. Оқытудың соңғы нәтижелері:

Оқыту нәтижесінде білім алушы пән мақсатын және міндеттерін біле алатындығын көрсете алады. Болашақ маман кәсіби тілді өз кәсібінің шеңберінде науқаспен қарым-қатынас жасай алады және оған кеңес беріп, пікір білдіре алады. Жұртшылықпен тұрақты байланыс жасайтын кәсіби мамандардың сөз мәдениетін, кәсіпке қатысты лексика мен терминологияны меңгереді.

1.5. Пререквизиттер: Мектеп бағдарламасындағы қазақ тілі, қазақ әдебиеті.

1.6. Постреквизиттер: Кәсіби қазақ тілі, қазақ тілі, қазақ әдебиеті пәндері негіз болады.

1.7. Тақырыптық жоспар:

1.7.1. Аудиториялық сабақтың тақырыптық жоспары

№	Тақырып атауы	Мазмұны	Сағат саны
	I- семестр		
1	Қазақстандағы еңбек нарығы: сұраныс пен ұсыныс	Қазақстандағы еңбек нарығы және сұраныс пен ұсыныс. Еңбек нарығының экономиканы көтерудегі тиімділігі. Еңбек нарығының артықшылықтары. Еңбек нарығының жағымды, жағымсыз жақтары. Еңбек нарығының ерекшелігі.	3
2	Әлеуметтік сұраныс және отандық өнім	Әлеуметтік сұраныс. Отандық өнімдер. Отандық өнімдерге деген сұраныс. Экологиялық таза тағамдар. Қазақстандық тауарларды брендке айналдыру.	2
3	Балғабек Қыдырбекұлы – танымал жазушы. Еңбек ер атандырады.	Жазушы - Балғабек Қыдырбекұлы. Балғабек Қыдырбекұлының шығармашылығы. Индустрия саласына қатысты шығарма. Тарихи оқиға туындысы.	3
4	Ел болашағы - білікті маман қолында	Ел болашағы – жастар. Қоғам қайраткері Ғани Мұратбаевтың жастар туралы ойы.	3
5	Отандық өнімді пайдаланамыз	Отандық өнімді тұтыну – ел экономикасын қолдаудың бір жолы. Жергілікті тауарлар сапалы әрі қолжетімді бола отырып, жұмыс орындарын көбейтіп, отандық кәсіпорындардың дамуына мүмкіндік береді. Ұлттық өнімді пайдалану – елге деген жауапкершілік пен патриотизмнің көрінісі.	2
6	Орталық Қазақстан – кенді аймақ	Орталық Қазақстан – қазба байлықтарға ең бай аймақтың бірі. Бұл өңірде көмір, мыс, темір, марганец сияқты пайдалы қазбалар мол. Қарағанды, Жезқазған, Балқаш сияқты қалалар – ел экономикасы үшін маңызды өндіріс орталықтары болып табылады.	3
7	Қарағанды – кеншілер қаласы. Ғабиден Мұстафин. "Қарағанды" романынан үзінді.	Ғабиден Мұстафиннің «Қарағанды» романында Қарағанды қаласының қалыптасуы мен кеншілердің өмірі суреттеледі. Үзіндіде жұмысшы еңбегі, еңбекке адалдық, әлеуметтік өзгерістер көрініс табады. Шығарма ел тарихын, кеншілер еңбегінің маңызын көрсетеді.	3
8	Жарнама жасау.	Жарнама – тауарды, қызметті немесе идеяны жұртшылыққа таныстырып, қызығушылық тудырудың тиімді құралы. Бұл тақырып аясында жарнаманың түрлері, құрылымы, тілдік ерекшеліктері қарастырылады. Жарнама арқылы сендіру, әсер ету тәсілдері меңгеріледі және шығармашылық қабілет дамиды.	2

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 6 беті

9	Қазақ киносының атасы	«Қазақ киносының атасы» атанған Мұхтар Әуезов, Шәкен Айманов сынды тұлғалар ұлттық кино өнерінің дамуына зор үлес қосты. Қазақ киносы арқылы халықтың тарихы, мәдениеті мен рухани құндылықтары көркем түрде бейнеленеді. Бұл тақырып аясында алғашқы фильмдер мен кино өнерінің маңызы қарастырылады.	2
	№1 Аралық бақылау	1-9 тақырыптар бойынша жазбаша түрде алынады.	1
10	Қазақ киносының атасы. Шәкен Айманов	Ұлттық кино өнері. «Қазақфильм» киностудиясы. Қазақ киносының атасы – Шәкен Айманов. Кино майталманының қасиеттері мен еңбектері, сомдаған рөлдері.	3
11	Қазақстанның мәдени өмірі	Қазақстанның мәдени өмірі. XX ғасырдың басындағы труппалар. Қазақстан театрлары. М.Әуезов атындағы Қазақ Мемлекеттік академиялық драма театры.	2
12	Театр фестивальдары	Театр фестивальдары – өнер мен мәдениетті насихаттайтын маңызды шаралар. Бұл фестивальдер актерлер мен режиссерлердің тәжірибе алмасуына, көрерменге жаңа қойылымдарды ұсынуға мүмкіндік береді. Қазақстанда «Сахнагер», «Театр көктемі», «Орталық Азия елдерінің театр фестивалі» сияқты түрлі театр мерекелері өткізіледі.	3
13	Дулат Исабеков "Әпке" шығармасы	Драматург – Дулат Исабеков. Дулат Исабековтің «Әпке» шығармасы. Шығарма кейіпкерлері. Адамзаттық проблема.	3
14	"Қазақ киносының қазіргі келбеті".	Қазіргі қазақ киносы жанрлық және мазмұндық жағынан жаңарып, дамып келеді. Тарихи, драмалық, комедиялық бағыттағы фильмдер ұлттық болмыс пен заманауи көзқарасты үйлестіріп көрсетеді. Жас режиссерлер мен актерлердің шығармалары халықаралық деңгейде мойындалып жатыр. Қазақ киносы — ұлттық мәдениеттің маңызды бөлігі.	2
15	Ұлттық экология бастаулары	Қазақстан экологиясы. Экология мен табиғат құбылыстары. «Табиғат ана». Ұлттық экология бастаулары. Экожүйені қорғау.	3
16	Қадыр Мырза Әлі – философ ақын. "Аралым..." өлеңі	Қадыр Мырза Әлі – Қазақстанның халық жазушысы. Қадыр Мырза Әлі ақынның өмір жолы мен шығармашылығы. Қадыр мырза Әлінің түйіндемесі. Ақын шығармаларының тақырыбы. «Аралым» өлеңі.	3

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 7 беті

17	Экологиялық мәдениет және тыйым сөздер	Экологиялық мәдениет — табиғатты аялау, қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарау. Қазақ халқының тыйым сөздерінде экологиялық тәрбиенің бастауы бар. Мысалы, «Ағын суға түкірме», «Құсты ұядан үркітпе» деген тыйымдар — табиғатты қорғаудың ауыз әдебиетіндегі көрінісі. Тыйым сөздер — экология мен дәстүрдің үндестігін танытады.	2
18	"Қазіргі экологияның өзекті мәселелері"	Қазіргі экологияның өзекті мәселелеріне ауа мен судың ластануы, ормандардың жойылуы, қалдықтардың көбеюі, климаттың өзгеруі жатады. Бұл проблемалар адам денсаулығына, табиғатқа және жаһандық тепе-теңдікке кері әсер етеді. Экологиялық білім мен мәдениетті қалыптастыру — қоршаған ортаны қорғаудың маңызды жолы.	2
	№2 Аралық бақылау	10-18 тақырыптар бойынша жазбаша түрде алынады.	1
	II- семестр		
1	Мұхиттағы жануарлар әлемі. Мұхиттағы өсімдік әлемі	Мұхиттағы жануарлар мен өсімдіктер әлемі — Жер бетіндегі биологиялық әртүрліліктің маңызды бөлігі. Мұхитта кит, дельфин, акула, балықтардың мыңдаған түрі мекендейді. Ал өсімдіктерден балдырлар мен теңіз шөптері су экожүйесінің негізін құрайды. Бұл тіршілік иелері жер шарындағы оттегінің көп бөлігін өндіруге және экологиялық тепе-теңдікті сақтауға үлес қосады.	2
2	Мұхит және экологиялық проблемалар	Мұхиттар — жаһандық экожүйенің тірегі. Алайда бүгінде мұхиттар пластик қалдықтармен, мұнай өнімдерімен ластануда. Балықтардың шамадан тыс аулануы мен теңіз жануарларының жойылуы да өзекті мәселе. Климаттың жылынуы мұхиттағы тіршілікке кері әсер етуде. Бұл проблемалар бүкіл адамзаттың бірлескен шешімін қажет етеді.	1
3	Әбдіжәміл Нұрпейісов. "Қан мен тер" романы	Көрнекті жазушы - Әбдіжәміл Нұрпейісов. «Қан мен тер» трилогиясы. «Қан мен тер» - тарихи роман. Романдағы басты кейіпкерлер. Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселе.	2
4	Ұлттық мерекелер.	Ұлттық мерекелер. Еліміздегі діни мерекелер. Діни мерекелердің айырмашылықтары мен ұқсастықтары. Рождество мерекесі. Рамазан айы. Айт мерекесі. Айтта айтылатын тілектер.	2
5	Жүсіпбек Аймауытов. "Әнші" әңгімесі.	«Халық жауы» аталған қазақ қайраткерлері. Жүсіпбек Аймауытов – көрнекті жазушы,	1

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 8 беті

		драматург. «Әнші» әңгімесі. «Әнші» әңгімесінің сюжеті. Шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселе.	
6	Сауда тарихы. Ұлы Жібек жолы – сауда мәдениетінің өркендеу биігі	Сауда тарихы. Мал шаруашылығы. Екіжақты мәміле және делдалдық. Сауда мен байлықтың пайда болу себептері. Ұлы Жібек жолы. Ұлы Жібек жолы және сауда өркениеті. Еуропа мен Азия арасындағы сауда жолы - Ұлы Жібек жолы.	2
7	Екіжақты келісімді сауда	Екіжақты келісімді сауда — екі мемлекет арасында өзара келісім арқылы жүргізілетін тауар және қызмет алмасуы. Мұндай сауда елдер арасындағы экономикалық байланысты нығайтып, өзара пайда әкеледі. Қазақстан көптеген елдермен екіжақты сауда келісімдерін жасап, экспорт пен импорт көлемін арттыруда.	2
8	Сауда мәдениеті және тұтынушы құқығы	Сауда мәдениеті — сыпайы қызмет көрсету, адалдық, сапа мен сенімділікке негізделген қарым-қатынас. Ал тұтынушы құқығы — сапалы өнім алу, қауіпсіздік, ақпараттандырылу және тауарды қайтару мүмкіндігі сияқты заңмен қорғалатын құқықтар жиынтығы. Бұл тақырып азаматтық жауапкершілік пен құқықтық сауаттылықты қалыптастыруға бағытталады.	2/1
	№1 Аралық бақылау	1-8 тақырыптар бойынша жазбаша түрде алынады.	1
9	Ыбырай Алтынсарин. "Дүние қалай етсең, табылады?"	Қазақ балалар әдебиетінің атасы – Ыбырай Алтынсарин. Ыбырай Алтынсариннің Н.Ильминскийге хаты. Бай болудың пайдасы мен зияны. Бай болудың шарттары.	1
10	"Ұлы Жібек жолы тарихы".	Ұлы Жібек жолы — Еуразия құрлығын жалғаған көне сауда жолы. Ол Қытай мен Еуропа арасындағы экономикалық, мәдени, рухани байланыстарды дамытты. Жол бойындағы қалалар мен елдер өркендеп, ғылым, өнер, дін мен тіл алмасуы жүрді. Бұл тарихи жол Қазақстан аумағы арқылы да өтіп, елдің дамуына үлкен әсер етті.	2
11	Радиоарналарды тыңдаймын	Радио – ақпарат тарату мен көңіл көтерудің маңызды құралы. Радиоарналарды тыңдау арқылы тыңдаушы жаңалықтар, музыка, сұхбаттар мен түрлі хабарлардан хабардар болады. Бұл тақырып аясында радионы түсіну, ақпаратты саралау және тыңдаушы мәдениеті қалыптасады.	1

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 9 беті

12	Қазақтың тұңғыш дикторы.	Баспасөз – өмір айнасы. Мерзімді басылымдар - бұқаралық ақпарат құралдары. «Айқап» журналы. Қазақтың тұңғыш дикторлары туралы мәліметпен таныстыру	2
13	Отбасы және гендерлік саясат	Отбасы – қоғамның негізі, ал гендерлік саясат – әйелдер мен ерлердің құқықтары мен мүмкіндіктерін теңестіруге бағытталған шаралар жиынтығы. Бұл тақырып аясында қазіргі отбасы құндылықтары, гендерлік теңдік, отбасындағы рөлдер мен заңды құқықтар талданады. Мақсаты – саналы көзқарас қалыптастыру және әлеуметтік жауапкершілікті арттыру.	2
14	Телефон – байланыс құралы	Телефон – адамдар арасындағы жылдам әрі тиімді байланыс құралы. Қазіргі заманда ұялы телефон тек сөйлесу құралы емес, сонымен қатар ақпарат алу, хабарлама жіберу, интернетке қосылу, түрлі қызметтерді пайдалану мүмкіндігіне ие. Бұл тақырып телефонның қоғамдағы рөлін, дұрыс пайдалануды және мәдениетті қарым-қатынасты қарастырады.	1
15	"Гендерлік саясат – мемлекет пен қоғам ісі".	Гендерлік саясат – ерлер мен әйелдердің құқықтары мен мүмкіндіктерінің теңдігін қамтамасыз етуге бағытталған мемлекеттік және қоғамдық шаралар жүйесі. Бұл саясат арқылы қоғамда әділеттілік, тең мүмкіндік, еңбек пен білімге қолжетімділік қалыптасады. Гендерлік теңдік – демократиялық қоғамның маңызды белгісі.	1
	№2 Аралық бақылау	9-15 тақырыптар бойынша жазбаша түрде алынады.	1
	Барлығы:		84

1.7.2. Студенттің педагогпен өзіндік жұмысының тақырыптық жоспары

№	Тақырып атауы	Мазмұны	Сағат саны
	I- семестр		
1	Әлеуметтік сұраныс және отандық өнім	Әлеуметтік сұраныс. Отандық өнімдер. Отандық өнімдерге деген сұраныс. Экологиялық таза тағамдар. Қазақстандық тауарларды брендке айналдыру.	1
2	Отандық өнімді пайдаланамыз	Отандық өнімді тұтыну – ел экономикасын қолдаудың бір жолы. Жергілікті тауарлар сапалы әрі қолжетімді бола отырып, жұмыс орындарын көбейтіп, отандық кәсіпорындардың дамуына	1

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 10 беті

		мүмкіндік береді. Ұлттық өнімді пайдалану – елге деген жауапкершілік пен патриотизмнің көрінісі.	
3	Жарнама жасау.	Жарнама – тауарды, қызметті немесе идеяны жұртшылыққа таныстырып, қызығушылық тудырудың тиімді құралы. Бұл тақырып аясында жарнаманың түрлері, құрылымы, тілдік ерекшеліктері қарастырылады. Жарнама арқылы сендіру, әсер ету тәсілдері меңгеріледі және шығармашылық қабілет дамиды.	1
4	Қазақстанның мәдени өмірі	Қазақстанның мәдени өмірі. XX ғасырдың басындағы труппалар. Қазақстан театрлары. М.Әуезов атындағы Қазақ Мемлекеттік академиялық драма театры.	
5	"Қазақ киносының қазіргі келбеті".	Қазіргі қазақ киносы жанрлық және мазмұндық жағынан жаңарып, дамып келеді. Тарихи, драмалық, комедиялық бағыттағы фильмдер ұлттық болмыс пен заманауи көзқарасты үйлестіріп көрсетеді. Жас режиссерлер мен актерлердің шығармалары халықаралық деңгейде мойындалып жатыр. Қазақ киносы — ұлттық мәдениеттің маңызды бөлігі.	1
6	Экологиялық мәдениет және тыйым сөздер	Экологиялық мәдениет — табиғатты аялау, қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарау. Қазақ халқының тыйым сөздерінде экологиялық тәрбиенің бастауы бар. Мысалы, «Ағын суға түкірме», «Құсты ұядан үркітпе» деген тыйымдар — табиғатты қорғаудың ауыз әдебиетіндегі көрінісі. Тыйым сөздер — экология мен дәстүрдің үндестігін танытады.	1
	II- семестр		
1	Мұхит және экологиялық проблемалар	Мұхиттар — жаһандық экожүйенің тірегі. Алайда бүгінде мұхиттар пластик қалдықтармен, мұнай өнімдерімен ластануда. Балықтардың шамадан тыс аулануы мен теңіз жануарларының жойылуы да өзекті мәселе. Климаттың жылынуы мұхиттағы тіршілікке кері әсер етуде. Бұл проблемалар бүкіл адамзаттың бірлескен шешімін қажет етеді.	1
2	Жүсіпбек Аймауытов. "Өнші" әңгімесі.	«Халық жауы» аталған қазақ қайраткерлері. Жүсіпбек Аймауытов – көрнекті жазушы, драматург. «Өнші» әңгімесі. «Өнші» әңгімесінің сюжеті. Шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселе.	1
3	Сауда мәдениеті және тұтынушы құқығы	Сауда мәдениеті — сыпайы қызмет көрсету, адалдық, сапа мен сенімділікке негізделген қарым-қатынас. Ал тұтынушы құқығы — сапалы өнім алу, қауіпсіздік, ақпараттандырылу және тауарды қайтару мүмкіндігі сияқты заңмен қорғалатын	

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 11 беті

		құқықтар жиынтығы. Бұл тақырып азаматтық жауапкершілік пен құқықтық сауаттылықты қалыптастыруға бағытталады.	
4	Ыбырай Алтынсарин. "Дүние қалай етсең, табылады?"	Қазақ балалар әдебиетінің атасы – Ыбырай Алтынсарин. Ыбырай Алтынсариннің Н.Ильминскийге хаты. Бай болудың пайдасы мен зияны. Бай болудың шарттары.	1
5	Радиоарналарды тыңдаймын	Радио – ақпарат тарату мен көңіл көтерудің маңызды құралы. Радиоарналарды тыңдау арқылы тыңдаушы жаңалықтар, музыка, сұхбаттар мен түрлі хабарлардан хабардар болады. Бұл тақырып аясында радионы түсіну, ақпаратты саралау және тыңдаушы мәдениеті қалыптасады.	
6	Телефон – байланыс құралы	Телефон – адамдар арасындағы жылдам әрі тиімді байланыс құралы. Қазіргі заманда ұялы телефон тек сөйлесу құралы емес, сонымен қатар ақпарат алу, хабарлама жіберу, интернетке қосылу, түрлі қызметтерді пайдалану мүмкіндігіне ие. Бұл тақырып телефонның қоғамдағы рөлін, дұрыс пайдалануды және мәдениетті қарым-қатынасты қарастырады.	
	Барлығы:		12

1.7.3. Студенттің өзіндік жұмысының тақырыптық жоспары

№ р/с	Тақырып/тақырыпшалар	Тапсырма/ жүргізу түрі	Бақылау түрі	Бақылау кестесі	Сағат саны
	I- семестр				
1	Әлеуметтік сұраныс және отандық өнім	Реферат.Бейнебаян дайындау	Ауызша	2- апта	2
2	Балғабек Қыдырбекұлы – танымал жазушы. Еңбек ер атандырады.	Презентация	Жазбаша	2- апта	2
3	Ел болашағы - білікті маман қолында.	Реферат	Ауызша	2- апта	2
4	Орталық Қазақстан – кенді аймақ	Эссе жазу	Жазбаша	2- апта	2
5	Қарағанды – кеншілер қаласы. Ғабиден Мұстафин. "Қарағанды" романынан үзінді	Презентация	Жазбаша	2- апта	2
6	Ұлттық экология бастаулары	Презентация.Сауалнама дайындау	Жазбаша	2- апта	2
	II- семестр				
1	Мұхиттағы жануарлар әлемі. Мұхиттағы өсімдік әлемі	Презентация	Ауызша	2 апта	2

ONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 12 беті

2	Мұхит және экологиялық проблемалар	Реферат	Ауызша	2 апта	2
3	Әбдіжәміл Нұрпейісов. "Қан мен тер" романы	Презентация	Жазбаша	2 апта	2
4	Ұлттық мерекелер.	Реферат	Ауызша	2 апта	2
5	Сауда тарихы. Ұлы Жібек жолы — сауда мәдениетінің өркендеу биігі	Эссе	Жазбаша	2 апта	2
6	Ыбырай Алтынсарин. "Дүние қалай етсең, табылады?"	Презентация, Реферат	Жазбаша	2 апта	2
	Барлығы:				24

1.8. Оқыту әдістері: (шағын топша, дискуссия, презентация, кейс-стади, жобалау)

Теориялық сабақтар: ақпараттық, дәріс-презентация, блиц-сауалнама, әңгіме, ауызша сұрау, жұптасып жұмыс жасау, топтасып жұмыс жасау, тест тапсырмаларын шешу, тақырып сұрақтарын талқылау; шағын топпен жұмыс, пікірталас, бағыт беру, эссе жазу, мәтін құрастыру, презентация, кеспе қағаздарымен жұмыс, пікір талас.

1.9. Білімгерлердің білімін және дағдыларын бағалау әдістері: тестілеу, ауызша сұрау, жағдаяттық есептер, бағаланатын сұхбат.

1. Сабақта білімді бақылаудың бірнеше формалары қолданылады. Журналға орташа баға қойылады.
2. Бақылау түрлерінің бірі бойынша (ағымдағы бақылау, №1 және/немесе №2 аралық бақылау) өту балын (50%) жинамаған білім алушылардың пән бойынша емтиханға жіберілмейді
3. Қорытынды рейтинг пән бойынша емтиханға жіберу 50 балдан (60%) кем болмауы тиіс, ол ағымдағы бақылаудың орташа бағасы (40%) + аралық бақылаудың орташа бағасы (20%) негізінде автоматты түрде есептеледі.
4. Аралық бақылау: тестілеу, ауызша, жазбаша түрде бақылау жұмысы 9 және 18 аптасында өткізіледі.

Әріптік бағалау	жүйемен	Баллдың сандық эквиваленті	Пайыздық өлшем	Дәстүрлі жүйемен бағалау
A		4.00	95-100%	Өте жақсы
A-		3.67	90-94%	
B+		3.33	85-89%	Жақсы
B		3.00	80-84%	
B-		2.67	75-79%	
C+		2.33	70-74%	
C		2.00	65-69%	Қанағаттанарлық
C-		1.67	60-64%	
D+		1.33	55-59%	
D		1.00	50-54%	

ОНТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 13 беті

F	0.00	0-49%	Қанағаттанарлықсыз
---	------	-------	--------------------

Теориялық сабақты бағалау критерийлері

Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
Жазбаша немесе ауызша	Өте жақсы A (4,0; 95-100%); A- (3,67; 90-94%)	Білім алушы пән бойынша терең білімі мен түсінігін көрсетіп, ақын жазушының шығармасының мазмұнын толық айта білсе, тақырыпты ашық және астарлы айтылған мағыналарды терең түсінеді. Шығармадағы оқиғаның байланысын анықтайды, шарықтау шегін көрсетеді, өз ойын жетік білдіре алады, қорытынды шығарады, әдеби сын жасай алса қойылады.
	Жақсы B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%)	Білім алушы пән бойынша жеткілікті білімі мен түсінігін көрсетуде ой пікірі мен қорытынды жасай алады. Шығарманың тақырыбын, идеясын, проблемаларын түсініп, алайда автордың көзқарасын, астарлы айтылған мағыналарды анықтауда аздаған қателер жібереді.
	Қанағаттанарлық C+ (2,33; 70-74%) C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,0; 50-54%)	Шығарманың жалпы мазмұнын түсінеді, тақырып пен идеяны, проблеманы анықтауда көп жағдайда қателеседі. Шығарманың сюжетін, кейіпкерлердің іс-әрекетін талдау дағдысы шектеулі, көзқарасын қысқа тұжырымдағанымен, дәлелдері жеткіліксіз.
	Қанағаттанарлықсыз F (0; 0-49%)	Тақырыпқа қатысты түсінігін қысқаша жеткізіп, шығармадағы өзінің ой - пікірін, көзқарасын жеткізе аламаса, шығарманың мазмұнын толық айта алмаса қойылады.

Студенттің педагогпен өзіндік жұмысын бағалау критерийлері

Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
Жағдаяттық тапсырмаларды шешу, Эссе, Жоба әзірлеу, Ғылыми және мұрағаттық материалдарды талқылау, мерзімдік материалдарды талқылау.	Өте жақсы A (4,0; 95-100%); A- (3,67; 90-94%)	– Тақырыпты жан-жақты және толық қамтуы – Көркем мәтіндегі көнерген сөздер мен әдеби тіл байлығын орынды қолдануы – Нақты дәйектерге, деректерге сүйенуі – Материал құрылымының жүйелілігі және логикалық тұтастығы сақталған
	Жақсы B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%)	– Жұмыста өз көзқарасын анық білдіруі – Аналитикалық ойлау мен қорытынды жасау қабілетінің болуы – Шығармаға жаңаша немесе шығармашылық тұрғыдан келуі

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 14 беті

		– Авторлық талдау мен өзіндік пікірдің дәйекті келтірілуі
	Қанағаттанарлық C+ (2,33; 70-74%) C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,0; 50-54%)	– Белгіленген мерзімде тапсырманы тапсыруы – Нұсқаулық пен талаптарды толықтай немесе жартылай орындауы – Жұмыста жүйелілік пен бірізділік байқалуы – Мазмұн толық болмаса да, тақырыптан ауытқымауы
	Қанағаттанарлықсыз F (0; 0-49%)	Тақырып бойынша білім деңгейі төмен немесе мүлде көрсетілмеген – Ситуациялық тапсырмаларды шешуге қатыспайды – Мәселенің шешу жолдарын дұрыс тандай алмайды – Өз ойы мен шешімін дәлелдей алмайды – Сұрақтарға жауап бермейді немесе өрескел қателіктер жібереді – Топтық жұмысқа қатыспайды

Аралық бақылауды бағалау критерийлері

Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
Жазбаша немесе тест	Өте жақсы A (4,0; 95-100%); A- (3,67; 90-94%)	Білім алушы пән бойынша терең білімі мен түсінігін көрсете алуы тиіс. Ақын жазушының шығармасының мазмұнын толық айта білуі қажет. Шығарманың тақырыбын, идеясын, мәселелерін, автордың көзқарасын, ашық және астарлы айтылған мағыналарды терең түсінеді. Шығарманың сюжеттік, тілдік ерекшеліктерін, кейіпкерлердің іс-әрекетін және амалдарын толық талдап, өз көзқарасымен дәлелді тұжырымдайды. Шығарманың идеялық көркемдік, композициялық, стильдік тұтастығы, тілдік ресімделуі тұрғысынан көркем мәтінге сыни талдау жасайды.
	Жақсы B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%)	Білім алушы пән бойынша жеткілікті білімі мен түсінігін көрсетеді. Өртүрлі жанрдағы шығармалардың мазмұнын білуі тиіс. Шығарманың тақырыбын, идеясын, проблемаларын түсініп, алайда автордың көзқарасын, астарлы айтылған мағыналарды анықтауда аздаған қателер жібереді. Шығарманың сюжеттік, тілдік ерекшеліктерін, кейіпкерлердің іс-әрекетін және амалдарын талдап, өз көзқарасымен тұжырымдайды. Шығарманың композициялық, тілдік

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 15 беті

		ресімделуі тұрғысынан көркем мәтінге талдау жасайды.
Қанағаттанарлық C+ (2,33; 70-74%) C (2,0; 65-69%) C- (1,67; 60-64%) D+ (1,0; 50-54%)		Білім алушы пән бойынша қанағаттанарлық деңгейде білімін көрсетеді. Әртүрлі жанрдағы шығармалардың кейбір фрагменттерін біледі. Шығарманың жалпы мазмұнын түсінеді, тақырып пен идеяны, проблеманы анықтауда көп жағдайда қателеседі. Шығарманың сюжетін, кейіпкерлердің іс-әрекетін талдау дағдысы шектеулі, көзқарасын қысқа тұжырымдағанымен, дәлелдері жеткіліксіз.
Қанағаттанарлықсыз F (0; 0-49%)		Тақырыпқа қатысты түсінігін қысқаша жеткізіп, шығармадағы өзінің ой - пікірін, көзқарасын жеткізе аламаса, шығарманың мазмұнын толық айта алмаса қойылады

Оқыту нәтижелері және бағалау критерийлері

Бөлім атауы	Бөлімше атауы	Оқыту нәтижелері	Бағалау критерийлері
Еңбек нарығы және сұраныс	Қазақстандағы еңбек нарығы	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, өз біліміне сүйеніп тақырыпты жалғастыру.	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасап, өз біліміне сүйеніп тақырыпты жалғастырады; 2) сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолданады; 3)мәмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазады.
	Еңбек ер ағартырады	1) Стильдер ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, шағын мақала жазу.	1) Публицистикалық және ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, шағын мақала жазады; 2) мәтіндерге сүйеніп, монолог және диалог құрастырады.
Отандық өнеркәсіп өнімі	Отандық өнімді пайдаланамыз	1) Мәтінге жоспар құрып, әр тармақшаға қажетті негізгі және қосымша мәліметтерді тірек-схема, менталды карта, презентация түрінде ұсыну.	1) Тақырып бойынша мәтінге жоспар құрып, әр тармақшаға қажетті негізгі және қосымша мәліметтерді жинақтап тірек-схема, менталды карта, жарнама, презентация қорғайды; 2) көптік мәнді есімдер мен көптік жалғауларды ажырата танып, дұрыс қолдана алады.
Қазақ киносы мен театрының қазіргі келбеті	Қазақ киносы	1) Автордың көзқарасын (негізгі ойын) негіздейтін аргументтерді талдай отырып, астарлы ойды анықтау. Көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолдану.	1) Драмалық шығарманы тындайды; 2) драмалық шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындайды; 3) мәтіннен автордың көзқарасын (негізгі ойын) негіздейтін аргументтерді талдайды, астарлы ойды анықтайды; 4) шығармашылық жазба жұмыстарында көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолданып жазады.

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 16 беті

Ұлттық экологиялық мәдениет	Қазақ театры	1) Ғылыми-көпшілік және публицистикалық мәтіндерге сүйеніп, монолог және диалог құрау, сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданып, тыңдаушыға әсер ету.	1) Мәтін мазмұны бойынша монолог және диалог құрастырады; 2) сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданады; 3) интонацияның құрамдас бөліктерін сөйлеу мәнеріне сай қолданады;
	Ұлттық экология	1) Поэзиялық шығарманы тыңдау, шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындау.	1) Мәтіннің негізгі идеясын (ақпараттарды) қысқаша түртіп жазады (конспектілейді), жазбаға сүйеніп мәтін мазмұнын түсіндіреді; 2) поэзиялық шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындайды; 3) сан есімнің жасалу жолдарын біледі; 4) мәтінді тыңдай отырып, негізгі идеяларды (ақпараттарды) қысқаша түртіп жазады (конспектілеу).
	Экологиялық мәдениет	1) Ғылыми-көпшілік және публицистикалық мәтіндерге сүйеніп, монолог және диалог құрау.	1) Сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданады; 2) "Пікірталас -монолог", "пікірталас-диалог", "пікірталас-полилог" түрлерінде сенімді және еркін сөйлейді; 3) сан есімнің жасалу жолдарын біледі, мәтін құрауда орынды қолданады.
	Мұхит әлемі	1) Мәтінді тыңдай отырып, негізгі идеяларды (ақпараттарды) қысқаша түртіп жазу (конспектілеу), жазбаға сүйеніп мәтін мазмұнын түсіндіру.	1) Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндердің (баспасөз парағы) құрылымы мен рәсімделуін, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін біледі; 2) оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында қолданылған сөздер мен термин сөздерді орынды пайдаланады.
Мұхит – тіршілік мекені	Мұхиттағы экологиялық проблемалар	1) Мәтін ішіндегі күрделі сөздердің жасалу жолын анықтау, ауызша мәтін құрауда орынды қолдану.	1) Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтайды, ауызша мәтін құрауда орынды қолданады; 2) әртүрлі графиктік мәтіндердегі (иллюстрация, фотосурет, сызба, шартты белгі) ақпараттарды салыстырады, негізгі идеясын айқындайды; 3) есімдіктердің жасалу жолдарын мәтін құрауда орынды қолданады; 4) публицистикалық және ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданады.
	Ұлттық таным және мерекелер	1) Прозалық шығарманы тыңдау, шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындау.	1) Шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындайды; 2) автордың көзқарасын (негізгі ойын) негіздейтін аргументтерді талдай отырып, астарлы ойды анықтайды;

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 17 беті

			3) ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндер (мақала, интервью) бойынша салыстырмалы (жанры, құрылымы, тілдік құралдары, мақсатты аудиториясы) талдау жасайды.
Сауда мен көмек: екі жақты келісімді сауда	Сауда тарихы	1) Оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында қолданылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіреді.	1) Қолданылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын талдайды; 2) ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндердің (мақала, баспасөз парағы) құрылымы мен рәсімделуін біледі.
	Сауда мәдениеті	1) Мәтіндегі бөлімдердің, абзацтардың орналасу тәртібін, ақпараттың тақырыппен байланысын анықтау.	1) Бөлімдердің, абзацтардың орналасу тәртібін, ақпараттың тақырыппен байланысын анықтайды, оған түсініктеме береді; 2) әртүрлі графиктік мәтіндердегі (иллюстрация, фотосурет, сызба, шартты белгі) ақпараттарды салыстырады, негізгі идеясын түсіндіреді; 3) жанрлық және тілдік ерекшеліктерін айыра алады; 4) оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында қолданылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіреді.
Бұқаралық ақпарат құралдарындағы гендерлік бейне	Қазақстандағы бұқаралық ақпарат құралдары	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, өз біліміне сүйеніп тақырыпты жалғастыру.	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасайды, өз біліміне сүйеніп тақырыпты жалғастырады; 2) автордың көзқарасын (негізгі ойын) негіздейтін аргументтерді талдай отырып, астарлы ойды анықтайды; 3) мәтіндегі негізгі және қосымша ақпараттарды анықтай отырып, факті мен көзқарасты ажыратады, мәтін идеясымен байланысын анықтайды.
	Бұқаралық ақпарат құралдарындағы гендерлік саясат	1) Мәтіндегі негізгі және қосымша ақпараттарды анықтай отырып, факті мен көзқарасты ажырату, мәтін идеясымен байланысын анықтау.	1) Негізгі және қосымша ақпараттарды анықтай отырып, факті мен көзқарасты ажыратады, мәтін идеясымен байланысын анықтайды; 2) мәтін тақырыбына байланысты қосымша материалдарды энциклопедиялардан тауып, ортақ қорытындылар жасайды; 3) шығармашылық жазба жұмыстарында көркемдегіш құралдар мен айшықтау амалдарын тиімді қолданады.
Жер планетасындағы қауіпті қалдықтар	Қауіпті қалдықтар	1) Прозалық шығарманы тыңдау, шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындау.	1) Прозалық шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындайды; 2) негізгі идеяларды (ақпараттарды) қысқаша конспектілейді, жазбаға сүйеніп мәтін мазмұнын түсіндіреді; 3) ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің

	ОНТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы			73-11-2025
Силлабус			24 беттің 18 беті

	Жер тағдыры - ел тағдыры	1) Публицистикалық және ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, шағын мақала жазу.	жасалу жолын анықтайды, ауызша мәтін құрауда орынды қолданады. 1) Деректі ақпаратты толық анықтап, негізгі ойға өз көзқарасын білдіреді және оны бағалайды; 2) ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден негізгі ұғымдарды анықтай отырып, жинақы мәтін (компрессия) құрастырады; 3) публицистикалық және ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, шағын мақала жазады.
Өлеуметтік теңсіздік: адам құқықтары және көмек	Өлеуметтік теңсіздік	1) Оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында қолданылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын ажырату.	1) Мәтіннен автордың көзқарасын (негізгі ойын) негіздейтін аргументтерді талдай отырып, астарлы ойды анықтайды; 2) мәтіндегі негізгі және қосымша ақпараттарды анықтай отырып, факті мен көзқарасты ажыратады, мәтін идеясымен байланысын анықтайды.
	Өлеуметтік теңсіздік тудыратын факторлар	1) Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені талдау және кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау.	1) ғылыми-көпшілік және публицистикалық мәтіндерге сүйеніп, монолог және диалог құрайды, сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданып, тыңдаушыға әсер етеді; 2) әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені талдайды және кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалайды; 3) тақырып бойынша мәтінге жоспар құрып, әр тармақшаға қажетті негізгі және қосымша мәліметтерді жинақтап ұсынады (тірек-схема, менталды карта, презентация); 4) оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында қолданылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіреді.
Жастардың денсаулығы қоғам байлығы	Зиянды әдеттер	1) Прозалық шығарманы тыңдау, шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындау.	1) Шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындайды; 2) шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындайды; 3) ақпаратты толық анықтап, негізгі ойға өз көзқарасын білдіреді және оны бағалайды.
	Салауатты өмір салты	1) Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтау, ауызша мәтін құрауда орынды қолдану.	1) Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтайды, ауызша мәтін құрауда орынды қолданады;

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 19 беті

Сандық технологияны пайдаланудағы теңсіздік	Сандық технология	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, өз біліміне сүйеніп тақырыпты жалғастыру.	2) мәтіндегі бөлімдердің, абзацтардың орналасу тәртібін, ақпараттың тақырыппен байланысын анықтап, түсініктеме береді.
	Интернеттің пайдасы мен зияны	1) Пікірталастың "пікірталас-монолог", "пікірталас-диалог", "пікірталас-полилог" түрлерінде сенімді және еркін сөйлеу.	1) Мәтін бойынша болжам жасайды, өз біліміне сүйеніп тақырыпты жалғастырады; 2) оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында қолданылған сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіреді; 3) әртүрлі графиктік мәтіндердегі (иллюстрация, фотосурет, сызба, шартты белгі) ақпараттарды салыстырады, негізгі идеясын түсіндіреді;
Қоғам және заң	Ата Заң	1) Драмалық, прозалық, поэзиялық шығарманы тыңдау, шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындау.	1) Пікірталастың түрлері бойынша сенімді және еркін сөйлеу; 2) негізгі және қосымша ақпараттарды анықтай отырып, факті мен көзқарасты ажыратады, мәтін идеясымен байланысын анықтайды; 3) тақырып бойынша мәтінге жоспар құрып, әр тармақшаға қажетті негізгі және қосымша мәліметтерді жинақтап ұсынады (тірек-схема, менталды карта, презентация).
	Құқықбұзушылық және қылмыс	1) Ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндерден күрделі сөздердің жасалу жолын анықтау, ауызша мәтін құрауда орынды қолдану.	1) Драмалық, прозалық, поэзиялық шығарманы тыңдайды, шығармада көтерілген жалпыадамзаттық мәселені айқындайды; 2) көтерілген мәселе бойынша әртүрлі дереккөздерден алынған мәтіндерді тыңдайды және салыстырады, өз көзқарасын аргументтер негізінде дәлелдейді.
Қазіргі қоғамдағы әлеуметтік теңсіздік	Әлеуметтік теңсіздік	1) Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселеге баға беру және әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыру.	1) Күрделі сөздердің жасалу жолын анықтайды, ауызша мәтін құрауда орынды қолданады; 2) мәтіндегі бөлімдердің, абзацтардың орналасу тәртібін, ақпараттың тақырыппен байланысын анықтайды, оған түсініктеме береді; 3) ғылыми-көпшілік және публицистикалық стильдегі мәтіндер (мақала, интервью, баспасөз парағы) бойынша салыстырмалы (жанры, құрылымы, тілдік құралдары, мақсатты аудиториясы) талдау жасайды.
	Қоғамның әлеуметтік құрылымы	1) Кәсіби бағыттағы түпнұсқа мәтіндерден қажетті ақпаратты (деректерді, мақсатын талдайды;	1) Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені анықтайды және әлем әдебиеті үлгілерімен салыстырады; 2) ғылыми және публицистикалық стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды қолданады, шағын мақала мәтінін құрайды.

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 20 беті

		сипаттамаларды, сандық көрсеткіштерді, сілтемелерді) анықтау, олардың қолданылуы мақсатын талдау.	2) көпшілік алдында сөз сөйлеуде маңызды орын алатын тілдік (вербалдық) және бейвербалдық элементтерді қолдана алады; 3) мақала құрылымы мен рәсімделуін біледі, жанрлық және тілдік ерекшеліктеріне талдау жасайды.
Экология. Мұнай және атомдық индустрия	Қазақстандағы мұнай өндірісі	1) Мәтін бойынша автор позициясын және көтерілген мәселеге қарым-қатынасын, тыңдаушыға ықпал ету тәсілін талдай отырып, негізгі ойды анықтау.	1) Оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында және мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіреді; 2) мәтін бойынша автор позициясын және көтерілген мәселеге қарым-қатынасын, тыңдаушыға ықпал ету тәсілін талдайды, негізгі ойды табады.
	Қазақстандағы атом өнеркәсібі	1) Ғылыми және кәсіби мәтіндердегі күрделі сөздер мен терминдердің жасалу жолын анықтау, кәсіби бағыттағы түпнұсқа мәтіндерден қажетті ақпаратты (деректерді, сипаттамаларды, сандық көрсеткіштерді, сілтемелерді) анықтау.	1) Ғылыми және кәсіби мәтіндердегі күрделі сөздер мен терминдерді ажыратады, ауызша мәтін құрауда дұрыс қолданады; 2) кәсіби бағыттағы түпнұсқа мәтіндерден қажетті ақпараттардың (деректер, сипаттамалар, сандық көрсеткіштер, сілтемелер) қолданылу мақсатын айқындайды.
Тіл. Әдебиет.	Өнер. Өнер алды – қызыл тіл	1) Көркем шығарманы тыңдау, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттама жасау.	1) Мәтінді тыңдай отырып, негізгі идеяларды (ақпараттарды) қысқаша жазады (конспектілейді); 2) көркем шығарманы басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырады, тақырып ортақтығын анықтай алады; 3) Мәтіндегі ақпарат бойынша өзіндік пікір білдіреді.
	Әдебиет – өнер айнасы	1) Ғылыми және кәсіби мәтіндердегі күрделі сөздер мен терминдердің жасалу жолын анықтау, ауызша мәтін құрауда орынды қолдану.	1) Мәтіндердегі күрделі сөздер мен терминдердің жасалу жолын анықтайды; 2) сөз әдеби мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданады; 3) мәтін мазмұны бойынша монолог және диалог құрайды.
Қоғамдағы жұмыссыздық мәселесі	Жұмыссыздық мәселесі	1) Мәтінді тыңдай отырып, негізгі идеяларды (ақпараттарды) қысқаша түртіп жазу (конспектілеу) және берілген ақпараттарды жүйелеу.	1) Мәтінді тыңдай отырып, негізгі идеяларды (ақпараттарды) қанықтайды, қысқаша түртіп жазды (конспектілейді); 2) көтерілген мәселе бойынша берілген ақпараттарды анықтайды.
	Еңбек етсең ерінбей	1) Ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндердің (үндеу) құрылымы мен рәсімделуін	1) Берілген мәтіннің стилін анықтап, құрылымы мен рәсімделуін нақтылайды;

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 21 беті

		білу, жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдау.	2) тақырып бойынша мәтінге жоспар құрады, әр тармақшаға қажетті негізгі және қосымша мәліметтерді жинақтайды; 3) мәтінді жанрлық және тілдік ерекшеліктерін талдайды, өзіндік пікір білдіреді.
Тәуелсіз еліміздің өткені мен келешегі	Тәуелсіздік тарихы	1) Көркем шығарманы тыңдау, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттама жасау, негізгі ойды анықтау.	1) Көркем шығарманы тыңдайды, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттама жасау, негізгі ойды анықтау.
	Тәуелсіз келешегі	1) Ғылыми және кәсіби мәтіндерге сүйеніп, монолог пен диалог құрастыру, көпшілік алдында сөз сөйлеуде сенімді және еркін сөйлеу.	1) Ғылыми және кәсіби мәтіндерге сүйеніп, монолог пен диалог құрастырады; 2) сөз әдебі мен сөйлеу этикеті формаларын орынды қолданып, тыңдаушылармен қарым-қатынас орнатады; 3) көпшілік алдында сөз сөйлеуде маңызды орын алатын тілдік (вербалдық) және бейвербалдық элементтерді қолданады.
Ұлттық театр өнер ордасы	Сахна айнасы — өмір	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтай білу.	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтайды; 2) көркем шығарманы тыңдап, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттайды.
Туризм: Экотуризм	Туризм	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтай білу.	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтайды; 2) көркем шығарманы тыңдап, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттайды.
	Қазақстандағы экотуризм	1) Сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану.	1) Сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолданады; 2) көпшілік алдында сөз сөйлеуде маңызды орын алатын тілдік (вербалдық) және бейвербалдық элементтерді қолданып, сенімді және еркін сөйлейді.
Әлемдегі ерлер мен әйелдердің құқықтары мен теңдігі	Отбасы құрылымы	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтай білу.	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасайды, тиісті ақпаратты анықтайды; 2) оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында және мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіреді.

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 22 беті

	Қазақ отбасыларындағы гендерлік мәселелер	1) Мәтінді тыңдай отырып, негізгі берілген ақпараттарды жүйелеу.	1) Мәтінді тыңдай отырып, негізгі берілген ақпараттарды жүйелейді; 2) оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында және мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіреді.
Жастар мәселесінің түйіткілдері	Ел болашағы - жастар	1) Көркем шығарманы тыңдау, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттама жасау.	1) Көркем шығарманы тыңдау, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттайды; 2) көтерілген мәселе бойынша әртүрлі дереккөздерден алынған мәтіндерді тыңдайды және салыстырады, өз ойын логикалық дұрыс, аргументті және айқын жеткізеді.
	Жастар мәселесінің түйіткілдері.	1) Мәтіндегі негізгі ойды анықтап, көтерілген мәселеге баға беру, өзіндік көзқарасын жүйелі, дәлелді жеткізу.	1) Мәтіндегі негізгі ойды анықтап, көтерілген мәселеге баға береді, өзіндік көзқарасын жүйелі, дәлелді жеткізеді; 2) қажетті ақпараттарды орынды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазады.
Жаһандық мәселелер: көші-кон саясаты	Жаһандық миграция	1) Мәтінді тыңдай отырып, негізгі берілген ақпараттарды жүйелеу.	1) Мәтінді тыңдай отырып, негізгі берілген ақпараттарды жүйелейді; 2) оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында және мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі сөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіреді.
	Қазақ халқының көші-кон тарихы	1) Кәсіби бағыттағы түпнұсқа мәтіндерден қажетті ақпаратты (деректерді, сипаттамаларды, сандық көрсеткіштерді, сілтемелерді) анықтау, олардың қолданылу мақсатын талдау.	1) Кәсіби бағыттағы түпнұсқа мәтіндерден қажетті ақпаратты (деректерді, сипаттамаларды, сандық көрсеткіштерді, сілтемелерді) анықтап, олардың қолданылу мақсатын талдайды; 2) әртүрлі графикалық мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, шартты белгі) мәліметтерді салыстырып талдап, негізгі үрдістерді анықтайды.
Толеранттылық ел бірлігі	Толеранттылық - бейбітшілік кепілі	1) Көркем шығарманы тыңдау, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттама жасау.	1) Көркем шығарманы тыңдау, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттама жасайды; 2) мәтін бойынша автор позициясын және көтерілген мәселеге қарым-қатынасын, тыңдаушыға ықпал ету тәсілін талдай отырып, негізгі ойды анықтайды.
Ұлт мұраты - ұлттық қауіпсіздік	25.1 Отан қорғау - парыз	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтай білу.	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтайды; 2) оқу-кәсіби, қоғамдық-саяси, әлеуметтік-мәдени тақырыптар аясында және

	ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы			73-11-2025
Силлабус			24 беттің 23 беті

			мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегісөздер мен термин сөздердің мағынасын түсіндіреді.
	Қазақстанның ұлттық қауіпсіздігі	1) Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселеге баға беру және әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыру.	1) Әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселеге баға береді және әлем әдебиеті үлгілерімен салыстырады; 2) мәтіннен берілген ақпараттың оқырманға әсерін және автор позициясын талқылайды; 3) ғылыми және публицистикалық стильдегі мәтіндерден басты лексикалық бірліктерді нақтылап, мәтіннің ақпараттық-маңызды фрагменттерін анықтап, (компрессия) жинақы мәтін құрастырады.
Бос уақыт – қоғам дамуының көрсеткіші	Бос уақытты жоспарлау	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтай білу;	1) Мәтін үзінділері бойынша болжам жасайды, тиісті ақпаратты анықтай біледі; 2) көркем шығарманы тыңдау, басқа өнер туындыларымен (кино, театр, музыка, би, сурет-мүсін өнері, сәулет) салыстырып, тақырып ортақтығына сипаттама жасайды.

ОҚЫТУҒА ҚАЖЕТТІ ҰСЫНЫЛАТЫН ДЕРЕККӨЗДЕР

Негізгі:

1. Абдрахманова, Г. Х. Қазақ тілі : оқу құралы / Г. Х. Абдрахманова, Б. М. Айтбаева. - Алматы : Эверо, 2020.
2. Зайсанбаев Т.Қ. Қазақ тілі = The kazakh language : оқу құралы / Т. Қ. Зайсанбаев, Г. Ә. Карипбаева, Б. Н. Канленова. - 2-ші бас. - Алматы : АҚНҰР, 2020
3. Кемелхан Д. Ж. Қазақ әдебиеті : оқу құралы / Д. Ж. Кемелхан, Ү. Ш. Ахбанбетова, Е. Қ. Сәлім. - 2-ші бас. - Қарағанды : АҚНҰР, 2023
4. Кемелхан Д.Ж., Абдуллабекова А.Т. Кәсіби қазақ тілі. Оқу-әд. құралы. 2022
5. Абдуова Б.С., Асанова Ұ.О. Қазақ тілі: Орыс тілді топтарға арналған оқу құралы.- Астана, 2021. -282 б.
6. Доскеева, Б. Ж. Қазақ тілі: жоғары оқу орындарының 1 -курсына арналған: (Жалғастырушы топтар үшін) / Б. Ж. Доскеева. - Алматы : Ана тілі, 2021. - 191 бет

Қосымша :

1. Фромкин, В. Тіл біліміне кіріспе [Мәтін] = An Introduction to Language : [монография] / В.Фромкин, Р.Родман, Н.Хайамс ; қаз.тіл.ауд.М.Жаңабекова, Б.Мизамхан, Ұ.Іслямова. - 10-бас. - Алматы : Ұлттық аударма бюросы, 2018. - 608 б. с. : (Рухани жаңғыру).
2. Джумадилаева, Г. Н. Қазақ тілі : оқу - әдістемелік құрал / Г. Н. Джумадилаева. - Қарағанды : АҚНҰР, 2020. - 186 бет.
3. Ақанова Д.Х., Алдашева А.М., Ахметжанова З.Қ., Қадашева Қ., Сүлейменова Э.Д. Ресми-іскери қазақ тілі. Оқулық кешені. Бірінші деңгей. Екінші деңгей. Үшінші деңгей. –Алматы, «Арман -ПВ», 2022ж.
4. Қазақ тілі және ұлттық құндылықтар. Кешенді оқу құралы. 1,2,3,4 кітап. – Алматы: Эверо, 2020.
5. Қазақ тілі: үш деңгейлік оқу құралы/ З.Ш.Ерназарова, Е.Е.Тілешов және т.б. - Астана: Арман-Медиа, 2021.- 294 б.130

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы		73-11-2025
Силлабус		24 беттің 24 беті

6. Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі: 50 мыңға жуық сөз бен сөз тіркесі /жалпы ред.басқ. Т. Жанұзақов. -Алматы:Дайк-Пресс, 2022.- 968 б.

3.Оқу құралдары:

- 1.Мултимедиялық кабинет ;
- 2.Электрондық оқу құралдары;
- 3.Дербес компьютер, ноутбук, смартфон
- 4.Бейнефильмдер, аудиожазбалар, презентациялар
- 5.Сандық білім беру ресурстары:
- 6.«Қазақ әдебиеті»5-11 сыныпқа арналған электрондық оқулық;
- 7.Электрондық қор: abai.kz kazakadebiet.kz7 www.kitaphana.kz. wikipedia.

